MUSEUM HET LEIDS
WEVERSHUIS

Beleidsplan 2027 - 2032

Inhoudsopgave Blz.

Geschiedenis	3
Doelstelling	4
Activiteiten	4
Organisatie	5
Opgaven voor komende jaren	5
Werving inkomsten	6
Beheer vermogen en besteding	7

Geschiedenis

Begin 21e eeuw werd het pand Middelstegracht 143 onbewoonbaar verklaard. De laatste bewoner, Lieuwe Wymenga, heeft in 2001 het pand op last van de brandweer verlaten. In veertig jaar was niets noemenswaardigs aan het pand opgeknapt of vertimmerd. Het huis had geen douche, geen wastafel en zelfs geen keuken. De vervanging van de gasverlichting door drie peertjes met elektrisch licht in de jaren 50 van de vorige eeuw was de laatste grote ingreep in het pand. De constructie van het huis is nog grotendeels dat van een zeventiende-eeuws wevershuis.

De gemeente heeft in 2001 het pand aangekocht. In 2003 heeft het gemeentebestuur van Leiden besloten om dit pand, één van de laatste wevershuisjes, aan te merken als een gemeentelijk historisch monument. In hetzelfde jaar heeft de gemeente besloten het pand te consolideren, waarbij alle gevonden elementen van de afgelopen eeuwen bewaard zijn gebleven. De gemeente heeft vervolgens een huurovereenkomst gesloten met de Stichting het Leids Wevershuis die het pand beheert als museum.

In september 2005 heeft Museum Het Leids Wevershuis, verder te noemen het Museum of het Wevershuis, de deuren geopend. Het pand zelf is het museum en biedt een unieke mogelijkheid om te ervaren hoe veel Leidenaars in de loop der eeuwen hebben geleefd. Allerlei details van de inrichting ademen nog de sfeer van rond 1900 en de eeuwen daarvoor, alsof de tijd heeft stilgestaan.
Het weefgetouw uit 1830 in de voorkamer is in bruikleen van een van de weefsters die betrokken is bij het Wevershuis. Vanaf het allereerste begin weeft een aantal vrijwilligers van de weefkring ‘Het Leyds Laeken’ tijdens openingstijden van het museum op dit getouw.

Naast de nadruk op textiel is door Museum Het Leids Wevershuis steeds veel aandacht geschonken aan de geschiedenis van het pand, de geschiedenis van de buurt en de geschiedenis van Leiden en de regio in het algemeen. Hier zijn in de afgelopen jaren de nodige publicaties uit voortgekomen.
Bij de opening waren dat de brochure ‘Wevers, huisbazen en ander volk’, waarin de bouw- en bewonersgeschiedenis van het pand is beschreven, en het boekje “schering en inslag”, een korte geschiedenis over en tegelijkertijd wandelgids door de omgeving van het Leidse Wevershuis (de wijk Pancras-Oost). De brochure ‘Wevers, huisbazen en ander volk’ is als laatste hoofdstuk in zijn geheel opgenomen in het boek "Leidse Wevershuisjes" van Kees van der Wiel (vanaf de tweede druk).
Ter gelegenheid van het vijfjarig jubileum is in 2010 een kalender uitgegeven met stadsbeelden van Leiden. Ook zijn ansichtkaarten gemaakt.
Al deze publicaties zijn te koop in het winkeltje in het Wevershuis.

Om de geschiedenis van het Wevershuis zo goed mogelijk toegankelijk te houden is via de website van het Wevershuis het volgende (beeld)materiaal te vinden:
- Video over de consolidatie van het pand (i.s.m. de Leidse Video en Smalfilm Liga).
- Foto’s van de consolidatie.
- Geluidsfragment van een interview met de laatste bewoner.

- Video-impressie van Museum Het Leids Wevershuis, gemaakt tijdens de lockdown begin jaren 20 van de 21e eeuw.
- Museum Het Leids Wevershuis IN ZICHT, vertoond in treinen en op perrons.
- Vanaf een nader te bepalen moment in 2027: een 3D-opname van een leeg Wevershuis. Bij veel historisch interessante punten zal tekstuele informatie worden opgenomen. Op deze manier blijft de informatie over het pand toegankelijk voor toekomstige generaties.

Doelstelling

Het gemeentelijk monument waarin Museum Het Leids Wevershuis is gevestigd, is een museum op zich en heeft geen eigen collectie.
Stichting Museum Het Leids Wevershuis heeft als doel het pand aan de Middelstegracht 143 in Leiden in geconsolideerde staat zo goed mogelijk in stand te houden en structureel open te stellen voor publiek.
Het museum toont in welke omstandigheden 'gewone' Leidenaars in arbeiderswijken in voorgaande eeuwen woonden en werkten.

De stichting probeert steeds zoveel mogelijk aan te sluiten bij de aard van het pand en de situatie van de vroegere bewoners. Het museum is daarom gratis toegankelijk, al worden donaties zeer op prijs gesteld.

De aanleg van de elektriciteit in de jaren zestig (?) was de laatste modernisering. Het pand is niet aangesloten op het internet. Het is de intentie dat zo te houden.

Activiteiten

De stichting maakt tentoonstellingen mogelijk op het vlak van:
- hedendaagse textielkunst
- historie
- en af en toe over historisch textiel.

Met enige regelmaat worden schoolklassen ontvangen in het Wevershuis en wordt het huis opengesteld voor inburgeringslessen.
Op aanvraag en tegen een vergoeding worden historische rondleidingen in de buurt georganiseerd.
Bij tijd en wijle worden in de winter in het Wevershuis lezingen gehouden rondom een bepaald thema.

Met meer uitgebreide openingstijden neemt het Wevershuis jaarlijks deel aan de Kunstroute. Hetzelfde geldt voor de deelname aan de Open Monumentendagen als het thema daar aanleiding toe geeft.

Organisatie

Het Wevershuis werkt uitsluitend met vrijwilligers. Behalve voor het bestuurswerk zijn er geen vast omschreven taken. Als iemand zich meldt als vrijwilliger, bekijken we samen wat diegene graag wil en kan doen.

Er zijn vrijwilligers voor:
- Tijdens de openingstijden rondleiden van bezoekers. Een deel van deze vrijwilligers geeft weefdemonstraties op het getouw in de weefkamer.
- Het periodiek versturen van een nieuwsbrief.
- Het actueel houden en onderhouden van de website (webmaster)
- Periodieke schoonmaak van het huis.
- Onderhoud van het huis (door een meestertimmerman). Dit gebeurt in 'oude stijl' zodat het karakter van het huis behouden blijft.
- Adviezen betreffende de architectuur (door de architect van de oorspronkelijke consolidatie).

Een stichting is verplicht een bestuur in te stellen. Het bestuur van het Wevershuis bestaat een voorzitter, een secretaris, een penningmeester en een of twee algemeen bestuursleden. Het bestuur vergadert ongeveer eens in de zes weken.

Opgaven voor de komende jaren

Het bestuur van Het Leids Wevershuis heeft zich voor de komende jaren de volgende taken gesteld:
- Het karakter van het museum in stand houden, door actief te sturen op behoud van de geconsolideerde staat ook als reparaties nodig zijn.
- Omstandigheden scheppen opdat het pand Middelstegracht 143 zo lang mogelijk open kan blijven als museum. Ook toekomstige generaties kunnen zo kennis nemen van de omstandigheden van arme mensen die in de afgelopen eeuwen in Leiden woonden en werkten.
- De gemeente, als eigenaar van het pand, en het Erfgoed Leiden en Omstreken betrokken houden bij het museum.
- Het blijven organiseren van tentoonstellingen met textielkunst. Kunstenaars willen graag exposeren in het Wevershuis en melden zichzelf aan. Over het algemeen is de tentoonstellingsagenda voor de komende twee jaar al gevuld.
- Het aantal vrijwilligers op zijn minst in stand houden en op zijn best uitbreiden, vooral met mensen van jongere generaties.
- Meer zichtbaarheid op social media voor jongere generaties.
- Aanstellen van een social media manager.
- De ANBI-status behouden.

Werving inkomsten

In de beginjaren is het Wevershuis financieel ondersteund door Stichting Huisvesting Werkende Jongeren, Woningbouwvereniging Ons Doel, Wooncorporatie Portaal en na enige jaren door de Stichting Het Kleine Leidse Woonhuis. Fonds 1818 heeft financiële ondersteuning geboden bij de inrichting van het Wevershuis als museum.

De gemeente Leiden is eigenaar van het pand. Vanaf de opening van het Museum is huur en OZB aan de gemeente betaald. In mei 2016 heeft de gemeente een jaarlijkse subsidie toegekend, dat ongeveer de kosten van de huur en OZB dekt.

In 2017 is de stichting Het Kleine Leidse Woonhuis opgeheven. Het Wevershuis heeft toen een 'afkoopsom' gekregen als tegemoetkoming voor het wegvallen van de jaarlijkse aanvulling van het exploitatietekort.

Andere (variabele) inkomsten worden verkregen uit:
- Donaties van mensen die het Wevershuis een warm hart toedragen. Dat kan digitaal via een link op de website, contant of via een QR-code in de donatiedoosjes die op verschillende plekken in het Wevershuis staan. (De huidige techniek is niet helemaal buiten de deur te houden).
- Donaties van exposanten. Zij kunnen gratis exposeren in het Wevershuis. Enkele van hen doneren na afloop een bedrag.

Om het doen van donaties aantrekkelijk te maken, heeft het Wevershuis een ANBI-status.

Op het weefgetouw dat in de weefkamer staat, worden theedoeken geweven. Die theedoeken zijn heel populair: iedere lichting theedoeken is in een mum van tijd uitverkocht. Van de opbrengst wordt nieuw garen gekocht voor de volgende 'oplage' van de theedoeken. Hoewel het niet om produktie draait, vormt de verkoop ervan toch een aardige financiële bijdrage aan de kas van het Wevershuis.
Tenslotte zijn er de opbrengsten van de verkoop van door het Wevershuis uitgegeven boekjes, ansichtkaarten etc.

Vanaf de opening heeft het Wevershuis geen structurele inkomsten ontvangen. Dat is in lijn met de leefomstandigheden van de vroegere bewoners van het pand. Om dezelfde reden is het Museum vrij toegankelijk en wordt geen toegangsprijs geheven. Het bestuur streeft ernaar om deze situatie in de toekomst zo te houden.

Beheer van het vermogen en de besteding ervan

Museum Het Leids Wevershuis heeft weinig inkomsten en weinig uitgaven. Het bescheiden vermogen dat op de bankrekening van het Wevershuis staat, bewaart het bestuur als appeltje voor de dorst.
De verstrekking van de subsidie door de gemeente is tot nu toe structureel geweest, maar niemand kan garanderen dat dat tot in lengte van dagen zo zal blijven.

Twee keer per jaar organiseert de stichting een ochtend voor de vrijwilligers met koffie en gebak. Een enkele keer is er een presentje als dank aan de vrijwilligers.
Eens in de paar jaar maakt het bestuur gezamenlijk een uitstapje, meestal naar een ander kleinschalig museum.

Geen van de vrijwilligers (inclusief de bestuursleden) ontvangt een vergoeding, anders dan een af en toe een onkostenvergoeding.
Sporadisch wil het Museum iets laten uitvoeren waaraan kosten zijn verbonden. Een voorbeeld hiervan is het laten maken van een 3D-opname van het pand.